

Življenje za ideale o svobodi

Pred osnovno šolo Tone Tomšič v krajevni skupnosti Poljane je bila 19. maja skromna slovesnost. Minilo je namreč 47 let, od tistega žalostnega jutra, ko so 21. maja 1942 leta fašisti v Gramozni jami ustrelili Toneta Tomšiča, organizacijskega sekretarja Komunistične partije Slovenije. Tone je imel takrat komaj 32 let. Njegovo ime nosi poleg te šole še več šol v naši domovini.

Tone Tomšič je bil še deček, ko je moral s starši bežati iz rodne Trsta v Ljubljano. Na poljanski gimnaziji je spoznal mlade marksiste, Edvarda Kardelja, Borisa Kidriča, Borisa Zihelka in še vrsto drugih mladih naprednjakov, ki jim takratna družba ni bila pogodu in so si zato izbrali pot, ki naj bi jih popeljala v svobodo.

Tone Tomšič je bil odločen, zanesljiv in zvest. Kmalu so ga sprejeli v SKOJ, mladinsko komunistično organizacijo, ki pa je bila takrat prepovedana in preganjana.

Po maturi se je Tone Tomšič vpisal na fakulteto. Sprejeli so ga v komunistično partijo, vendar pa je zaradi borbe proti predvojni ureditvi doživel več policijskih preiskav. Dvakrat je bil tudi obsojen na zaporno kazen, ki jo je prestajal v Sremski Mitrovici.

Med drugim je kot iskušen revolucionar pomagal pri pripravah na prvi kongres slovenskih komunistov na Čebinah, kjer se je začela vzpenjati njegova pot. Postal je organizacijski sekretar, obiskoval je partijske organizacije po vsej Sloveniji in pripravljala člana na čas, ko se bo treba upreti naraščajoči fašistični nevarnosti.

Po okupaciji je Tone Tomšič poma-

gal pri ustanavljanju Osvobodilne fronte in pri organizaciji prvih borbinih skupin v vseh delih Slovenije. Okupatorjevi policaji pa so ga uspeli ujeti s pomočjo domačih izdajalcev, mučili so ga in po obravnavi pred vojaškim sodiščem v Ljubljani obsodili na smrt. Ustrelili so ga 21. maja 1942 zjutraj.

Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet je drugi dan po Tomšičevi smrti izdalo izredno dnevno povelje, v katerem je pozvalo vse borce v partizane, naj nosi njihova borba proti fašistom ime Toneta Tomšiča. Hkrati je glavno poveljstvo izdalo še odlok o ustanovitvi prvega udarnega bataljona Toneta Tomšiča. Slovenski zbor bataljona je bil 14. junija 1942, naslednji mesec pa je bila ustanovljena prva slovenska brigada imenovana po Tonetu Tomšiču.

Slavna govornica na spominski proslavi ob smrti Toneta Tomšiča, podpredsednica OK SZDL Ljubljana Hilda Herzog, je v govoru ob tej priložnosti pozvala učence Sole, ki nosi njegovo ime, naj pokažejo in dokažejo, da se zavedajo zgodovinskega pomena imena svoje šole, kar naj storijo s šolskimi uspehi, interesnimi dejav-

Tone Tomšič – živa legenda borca in heroja

nostmi, krožki in vso svojo dejavnostjo. Njegov lik naj jim bo trajni vzor. To kar je z življenjem in delom zmoget Tone Tomšič so zmogeti le ljudje ki so znali najti smisel v idejah boja, pri čemer so se povsem zavedali žrtve in zmage. Takšen korak nam je bil potreben v najtežjih časih narodnoosvobodilnega in revolucionarnega boja. Se posebej pa nam je potreben tudi danes. V vsem tem ostajata veličina in smisel kratkega a bogatega življenja Toneta Tomšiča.

NOVI BLOKI PRED KOLODVOROM

Za drago lepoticco je kupcev dovolj

Potem ko je leta 1984 Zavod za izgradnjo Ljubljane objavil razpis za nakup stanovanjskih in poslovnih prostorov v načrtovanem objektu na lokaciji 22 v ulici Moša Pijade, so se te dni vanj začeli vseljevati prvi prebivalci.

Gradnja nove poslovno-stanovanjske stavbe se je zavlekla, kar pojasnjuje zlasti dejstvo, da je bilo porabljenega veliko časa za pripravo lokacije. To se nanaša tako na ureditev razmerij: z »oškodovanci«, ki so se morali izseliti iz hiš, obsojenih na rušenje, kot na samo zahtevnost gradnje.

Te okoliščine so vplivale na relativno visoko povprečno ceno površinske enote. Med kar 550 kandidati za nakup, ki so jih evidentirali ob razpisu, je ob določitvi verificirane prodajne cene prišlo do precejšnje osipa.

To praznino pa jim je v nadaljevanju prodaje vseeno uspelo zapolniti in danes velja objekt, ki ima 112 stanovanjskih enot in 14 poslovnih enot praktično za prodanega. Prodani so vsi po-

slovni prostori, saj je zanje interes močno presegel ponudbo. Za ponazoritev povpraševanja kaže omeniti, da bi že samo interesi za gostinsko dejavnost zasedli ves razpoložljiv prostor.

Pri koncu je tudi prodaja stanovanj. Ostalo je le še nekaj enot, ki pa jih izvajalec, Gradbeno podjetje Grosuplje, načrtuje kot nadomestna stanovanja za nekatere druge lokacije, na katerih opravlja adaptacije ali nove stavbe.

V delu stavbe, ki je namenjen za poslovno dejavnost, bo največ prostora zavzel JAT, ki bo sem poleg poslovanja z občani preselil tudi vse druge operativne službe, ki jih ima sedaj razsejane v Ljubljani na več mestih. Vselila se je tudi že Mladinska knjiga, s Ti-

tove 34 pa se bo preselila tudi poslovna KSR (podjetje za prevoz v spalnih vagonih). »Vrača« se tudi nekdanja gostilna Istra, ki se je morala umakniti zaradi rušenja starih poslopij. Sicer pa se bodo v novi objekt naselili še nekateri lokali, ki predstavljajo razmeroma klasično komercialno storitveno ponudbo (kava bar, slaščičarna, cvetličarna ipd.).

Projektant je novi objekt zasnoval tako, da vključuje tudi kletno etažo s parkirišči. Tako pripada na vsako stanovanjsko enoto oziroma lokal nad 60 m² tudi eno parkirno mesto. Tudi sicer kaže reči, da omenjeni poslovno-stanovanjski objekt spada med tiste, kjer so vgradili oziroma upoštevali aktualne bivanjske stnadarde. Tako so že vgrajeni številni za merjenje potrošnje toplotne energije, severne stene pa imajo ojačano toplotno izolacijo (trojni termopan).

J. K.

PISMA BRALCEV

Nobene garažne hiše za Kozolcem!

Delegat družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Silvo Grgič je poslal uredništvu Dogovorov obširen zapis, v katerem odočno nasprotuje gradnji garažne hiše v Jami za Kozolcem na Titovi 25. V dopisu med drugim poudarja, da se kot delegat družbenopolitičnega zbora občinske skupščine ni udeležil glasovanja za prostorsko ureditveni načrt tega območja, ker je še pred glasovanjem v znak protesta zaradi vsiljenega izvrščanja te zadeve na dnevni red zapustil sejo. Prostorsko ureditveni načrt je bil potem izglasovan in je že objavljen v uradnem listu SRS.

Iz obširnega zapisa povzemamo odočno nasprotovanje mnenju, ki ga je zastopal Albin Vengust tako kot delegat zbora KS v občinski skupščini kakor tudi kot občan v glasilu Dogovori. Albin Vengust se namreč zavzema za gradnjo parkirne hiše v sedanji Jami za Kozolcem, čemur pa, kot je razvidno iz dopisa Silva Grgiča, stanovalci odočno nasprotujejo. To je potrdila tudi anketa hišnega sveta, ki so jo opravili v septembru 1987, ko se je kar 96 odstotkov udeležencev ankete izreklo proti gradnji garažne hiše. Prebivalci

se namreč bojijo, da bi kljub prezračevalnim napravam opremljenimi s filtri morali vdihavati neprimerno večjo količino strupenih plinov, kot jo dobivajo že zdaj. Zlasti pa zaskrbljuje dejstvo, da garažna hiša ne bi bila namenjena stanovalcem, ampak delavcem bližnjih poslovnih stavb. Stanovalci so tudi odočno proti temu, da bi zaradi gradnje parkirne hiše posekali veliko število drevov in grmov, ki zdaj vsaj za silo prispevajo k čistejšemu zraku.

Zapis, ki ga je poslal Silvo Grgič v uredništvo Dogovorov so 9. maja letos obravnavali tudi na seji hišnega sveta Titova 25. Hišni svet se je z dopisom popolnoma strinjal v prepričanju, da izraža tako mnenje velika večina stanovalcev Kozolca.

P. s.: Uredništvo Dogovorov se opravičuje Silvu Grgiču, da je moralo zaradi prostorske stiske objaviti njegov zapis v zelo skrajšanem povzetju. Upamo pa, da smo uspeli zajeti bistvo njegovih pripomb.

Prometna neureditev v Ljubljani

Sem lastnik avtomobila registracije LJ 477-792, ki ga uporabljata skupaj z ženo. Imam vozniško dovoljenje št. SA 00136041 izdano od MSNZ 23. 10. 1970 in nikoli nisem bil kaznovan za napačno parkiranje v mestu Ljubljana (tudi zato, ker stanujem v Centru).

Vsak dan zjutraj žena pelje otroke do vrta F. Prešeren na Prešernovi 29. Tako je bilo tudi dne 17. 3. 1989.

Zaradi popolne neurejenosti prometa pred tem vrtcem je bila prisiljena pustiti avtomobil na pločniku na levi strani gledano v smeri Delavskega doma. In ko odda oba otroke avtomobila ni bilo več. Odpeljal ga je pajek.

Ugotovim lahko le, da bi lahko oziroma moral vaš komite pokazati takšno hitrost reagiranja do vseh drugih mnogo večjih problemov, kot pa je bil tistega jutra ob 6.45 naš avtomobil.

Zato zahtevam, da mi odgovorite na naslednja vprašanja: Zakaj ni urejeno parkiranje pred vrtcem F. Prešeren na Prešernovi 29 tudi za recimo dostavo otrok (saj so naše najvecje bogstvo)?

Zakaj se kolesarji še vedno morajo voziti po pločniku po celi Prešernovi, ko to danes nima nobenega smisla (le stlačili ste na isto površino dva udeleženca v prometu, ki sploh ne gresta skupaj)?

Ali čakate, da bo kak kolesar ali mopedist »dobro«

zadel kakšnega otroka pred tem vrtcem in boste šele potem ukrepali (doslej vam je bila sreča še kar naklonjena)?

Kaj naj naredi mati dveh majhnih otrok, ko se pripelje pred vrtcem in ne vidi druge možnosti kot ustaviti se na pločniku, še posebej če je to povsod na Prešernovi ustaljena praksa (na žalost je bil naš avto odpeljan, ker bi tam »oviral« promet približno 15 minut)?

Komu naj sedaj pripisem kazen za odvoz avtomobila – menim, da ste za to mnogo bolj odgovorni vi, kot pa moja žena?

Na osnovi kakšnih kriterijev je pajek 17. 3. 1989 ob 6.45 izbral ravno naš avtomobil, ker si ne morem predstavljati, da bi bil ravno ta avto v tistem času največja ovira v središču našega mesta?

Ali sploh mislite kaj storiti za večjo varnost naših otrok pred vrtcem F. Prešeren na Prešernovi 29? In če ne mislite, mi prosim povejte, kaj se mora zgoditi, da boste in kdaj?

Zakaj še nikoli nisem videl pajka na Erjavčevi cesti ob Cankarjevem domu, kjer naj bi imeli pešci svoj raj?

V prilogi vam pošiljam še dodatno razmišljanje o prometni ureditvi Ljubljane. Upam, da bo padlo na plodna tla. Obenem pošiljam tako dopis kot prilogo tudi v objavo občinskemu glasilu DOGOVORI, da ga objavi. Zato vas pozivam, da tudi vi posredujete še odgovore na njihov naslov.

JOŠKO ROŠINA

KS Stari Vodmat

Ladi Potočnik tajnica krajevne skupnosti – Svet KS je na zadnji seji imenoval za tajnico krajevne skupnosti Ladi Potočnik, ki je bila doslej 12 let vodja pisarne v KS. Šolala se je v centru za vzgojo pisarniških kadrov SRS. Za sabo ima že 21 let uspešne prakse v administraciji, kadrovske, komercialni in informativni službi v Vegi, Mavrici in Gradisu. Povsod so jo poznali kot dobro, vestno in pošteno sodelavko. Na novem delovnem mestu ji želimo obilo uspehov in dobrega sodelovanja s krajanji.

***

Dobro delo daje dobre rezultate – O dobrem delu vodmatске organizacije Rdečega križa smo že pisali. Nedavna akcija zbiranja oblačil, obutve in drugega blaga, je to ponovno potrdila. Ob sodlovanju celotnega odbora, RK in 50 učencev osnovne šole dr. Potrča so zbrali nad 1800 kg oblačil. Vse zbrano blago je bolj kvalitetno kot prejšnja leta. Ob tej akciji pa moramo omeniti precej neljub dogodek. Ko je zbrano blago čakalo na prevoz pred vrati KS in medtem ko je odbor v KS analiziral uspehe akcije je prišla skupina nepridipravov, ki je blago odnesla. Blago smo dobili nazaj po hitri intervenciji milice.

***

Razprava o ustavi SRS – Razprava o ustavnih spremembah je organizirala skupščina KS. Vodil pa jo je naš krajan Milan Gaspari. V uvodni besedi je razložil predlagane spremembe družbenopolitičnega sistema, predvsem amandmaje, ki podrobno urejajo odnose v KS. Govora je bilo tudi o delegatskem in skupščinskem sistemu, o organiziranju in financiranju sisov, ki jih bo brez dvoma potrebno racionalizirati in o volitvah. Razprava je tekla še o samoodločbi slovenskega naroda, himni Slovenije in vlogi SZDL v volilnem sistemu. Ob razpravah ob ustavnih spremembah je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da je svoboda človeka podlaga socialistične družbe in na tej misli mora temeljiti tudi ves sistem, ki mu je podrejen.

***

Ugodne varnostne razmere v krajevni skupnosti – Na zadnji seji skupščine KS Stari Vodmat so delegati razpravljali o delu sveta KS. Glavno razpravo pa so posvetili varnostni oceni v KS Stari Vodmat. Varnostne razmere se v primeru s prejšnjimi leti niso bistveno spremenile. Na določenih področjih beležimo celo padec števila kršitev. Tako na primer ni bilo nobenega delitka s političnim obeležjem, pa tudi nasilnih vselitev je bilo manj. Kljub temu pa je bilo v letu 1988 obravnavano 208 kaznivih dejanj. Prevladujejo tatvine in velike tatvine. Največ tatvin je bilo izvršenih v UKC in njegovi okolici. Krajanji in kolektivi premalo upoštevajo načelo družbene samozaščite. To velja tako za vlome v avtomobile, garaže in kioske. Najbolj izpostavljena območja so območje Sketove, Potrčeve in Njegovseve ulice pri Polikliniki. Storitve v kioske so izsledili. Veliko je bilo prometnih nezgod, med njimi 10 hujskih. Največ nesreč se zgodi na Zaloški cesti, na križiščih in na Grablovičevi. Skupščina je na tej seji imenovala tudi nov komite za SLO in družbeno samozaščito.

LOJZE ČEPUŠ

KS Ledina

Zahvala – Krajevna organizacija Rdečega križa Ledina se zahvaljuje vsem krajanom in obrtnikom za prostovoljne denarne prispevke. Denar bodo razdelili najbolj potrebnim krajanom naše krajevne skupnosti.

Razgrnitev – V prostorih krajevne skupnosti Ledina je od 15. junija dalje javna razgrnitev osnutkov zazidalnih načrtov za območje Komenskega ulice, plinarne in Zdravstvenega doma. V okviru te razgrnitve je bila v prostorih osnovne šole Ledina razprava, na kateri so imeli krajanji možnost povedati svoje mnenje in podati pripombe. Pripombe lahko podajo tudi med samo razgrnitvijo.

KS Ajdovščina

Hišnim svetom – Krajevna organizacija Rdečega križa Ajdovščina vključuje v svojem vsakoletnem programu poleg različnih akcij in humanih pomoči tudi skrb za starejše, invalidne, bolne, osamele in socialno šibke občane.

Z željo, da bi lahko zagotovili potrebno skrb tudi tistim, ki naše pomoči še ne prejemajo, a so jo nujno potrebni, se obračamo na vas s prošnjo, da nam pomagate v obliki obvestila o dejanskem socialnozdravstvenem stanju vaših stanovalcev, predvsem starejših in invalidov. Veseli bomo tudi vsake pobude in predloga glede oblike in načina pomoči konkretnim osebam.

Prizadevamo si, da bi probleme reševali skupaj, zato vas vabimo, da nam pismene ali telefonične informacije posredujete do 10. julija 1989, v tajništvo krajevne skupnosti Ajdovščina, za KO Rdečega križa, Kidričeva 9, tel.: 219-112.

***

Počitniško varstvo – Tudi letos bo Društvo prijateljev mladine organiziralo v prostorih naše KS na Kidričevi 9, od 26. junija do 7. julija počitniško varstvo. Varstvo bo potekalo pod strokovnim vodstvom vsak dan od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure. Otroci naj prinesejo s seboj malico in copate, po potrebi pa bodo prispevali denar tudi za izlete, kopanje, vstopnine, ipd.

***

Seja sveta stanovalcev – Sklicana je za 27. junija ob 18. uri v dvorani KS. Prosimo za čim številnejšo udeležbo, saj je na dnevnem redu razprava o ureditvah plana stanovanjskega gospodarstva Ljubljane v letu 1988. Poleg drugega bomo obravnavali tudi aktualne probleme s področja stanovanjskega gospodarstva.

***

Tivolj – OD 15. do 30. junija bo v prostorih KS Ajdovščina, Kidričeva 9 javna razgrnitev ureditve Tivolija oziroma njegovega južnega dela, od Jakopičevega sprehajališča do Ceste 27. aprila (Švicarija, pristava, ribnik, mestna vrtnarija, eventualna postavitve Jakopičevega paviljona, otroško igrišče, čolnarna, itd.). Krajanji si lahko ogledajo načrte v prostorih KS v ponedeljek in sredo od 8. do 17. ure, v torek od 8. do 10. in od 12. do 15. ure, v četrtek in petek pa od 8. do 15. ure. Vpišejo lahko tudi svoje pripombe.

***

V Leninovem parku – Kljub trudu in intervencijam KS pri ustreznih službah je še vedno vse »po starem«; igrišče je umazano, peskovnik služi jutranjim in večernim potrebam psov, vrtljak zasedajo »kolesarji«, povsod je polno razbitega stekla, živa meja je neurejena in previsoka, koši so za vso množico dnevni pasantov premajhni. Svet KS in KK SZDL Ajdovščina sklicujeta 21. junija sestanek vseh prizadetih in odgovornih služb: IS Ljubljana Center, DO Komunala TOZD Rast in Javna higiena, Postaja milice Ljubljana Center, Komunala skupnost ljubljanskih občin, DO Semenarna, DPM, Socialna komisija, OK SZDL, v upanju, da bo jutrišnji dan v Leninovem parku bolj urejen.

KOMISIJA ZA INFORMIRANJE PRI KK SZDL AJDOVŠČINA

KS Gradišče

Izleti za člane ZB NOV – Krajevni odbor ZB NOV Majda Vrhovnik je pripravila za svoje člane 15. junija prijeten izlet na avstrijsko Koroško. Peljali so se po cesti Ljubljana–Korensko sedlo–Beljak–Spittal–Heiligenblut–Grossglockner Franz Josefs–Höhne ter preko Lienza in Šmohorja nazaj v Ljubljano.

In še na Gorenjsko – Društvo upokojencev Gradišče je svojim članom pripravilo poleg prelepega izleta 24. maja, ko so se peljali v Čabar in Lož zdaj še izlet na Gorenjsko 27. junija. Krenili so mimo Lesc, Kranjske gore in Jesenic in potem v Rateče in Mojstrano. Kosilo bo v planinskem vzdušju v Aljaževem domu v Vratih, vračali pa se bodo preko Žirovnice, Vrbe, Tržiča, Golnika, Kokre.

V Begunjah si bodo udeleženci izleta ogledali tovarno športne opreme Elan.